12/04/2019

“Ω θειοτάτη Παρθένε”

/ Γνώμες

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Ευφραίνονται και πάλι απόψε τα αυτιά μας κατά τη θαυμάσια αυτή Ακολουθία των Χαιρετισμών προς την Υπεραγία Θεοτόκο που, από τότε που ψάλθηκε για πρώτη φορά στην Βασιλίδα των Πόλεων, έγινε τραγούδι και παιάνας, έγινε παρηγοριά και παράκληση για τους αναγκεμένους, πολύ δε περισσότερο βοήθεια και στεναγμός στις δύσκολες στιγμές του Γένους μας. Μάλιστα, το γνωστό Κοντάκιο, το «Τη Υπερμάχω Στρατηγώ» έγινε ο δεύτερος Εθνικός Ύμνος του Ορθόδοξου Ελληνισμού.

Η Παναγία έγινε η μάνα για τον καθένα ξεχωριστά, η φοβερά προστασία των αδικουμένων και των πολεμουμένων. Όταν, μάλιστα, οι κατακτητές στα βυζαντινά χρόνια πολεμούσαν την Τραπεζούντα κατά την εποχή της δυναστείας των Καντακουζηνών, όλος ο λαός, με πρώτο τον Αυτοκράτορα της ένδοξης και μαρτυρικής Τραπεζούντας, κατέφυγε στο ναό της Παναγίας και την παρακαλούσε με δάκρυα να προστατέψει και να λυτρώσει την πόλη τους. Και τότε, εκείνη εμφανίζεται στον ευσεβή Αυτοκράτορα και του λέγει : «Διαβίβασα τις

παρακλήσεις σας στον Υιό και Θεό μου και Αυτός απέστειλε τον Άγιο Μεγαλομάρτυρα Ευγένιο τον Τραπεζούντιο να γίνει ο φύλακας αυτής της πόλεως και να την προστατεύσει από την μανία των εχθρών».

Πόσα τέτοια περιστατικά θα μπορούσε να αναφέρει κανείς διαβάζοντας την ιστορία της πολύπαθης Πατρίδος μας που αφορούν την προστασία της Παναγίας στις δύσκολες ώρες; Γι' αυτό ο λαός μας τιμά την Παναγία! Όσο κι αν θέλουν κάποιοι να τον αποκόψουν από αυτήν την Παράδοση, η «μικρά ζύμη» θα συνεχίζει να μένει προσηλωμένη στο πανάγιο πρόσωπό της και στον θεσμό της Εκκλησίας. Το βλέπουμε την περίοδο της Αγίας Τεσσαρακοστής όπου κατακλύζονται οι ορθόδοξοι ναοί από την ευλάβεια των πιστών προς το σεπτό πρόσωπο της Θεομήτορος. Το βλέπουμε ακόμη τον μήνα Αύγουστο, αλλά και πάντοτε, όπου τα Ιερά Προσκυνήματα ασφυκτιούν από την παρουσία πλήθους πιστών οι οποίοι προσέρχονται για να ασπαστούν τις εικόνες της Θεοτόκου και να πάρουν δύναμη και ενίσχυση από την Μάνα του κόσμου. Γιατί και μόνη η ενθύμηση του ονόματός της, κάνει το νου καθαρότερο του ανθρώπου, όπως θα τονίσει ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς.

Ιδού τι λέγει ο θεόπτης πατήρ της Εκκλησίας για το πανάγιο πρόσωπό της : « *Ω Θειοτάτη Παρθένε, πώς να παραστήσω όλα σου τα χαρίσματα; Πώς να πληρώσω τον πόθο της ψυχής μου; Πώς να σε δοξάσω τον της δόξης θησαυρό; Και μοναχή αυτή η δική ενθύμηση αγιάζει εκείνον που την ενθυμείτι, και η προς εσένα μοναχή νεύσις, καθαρώτερο κάνει τον νου, και εις ύψος θεϊκό τον αναβιβάζει*»**1**. Γι' αυτό ο ιερός υμνογράφος σ' έναν από τους στίχους της αποψινής Ακολουθίας, ανάμεσα στους άλλους χαιρετισμούς, την ονομάζει αρχηγό της νοητής αναπλάσεως. «Χαίρε αρχηγέ νοητής αναπλάσεως, χαίρε χορηγέ θεϊκής αγαθότητος».

Α. Αρχηγός, λοιπόν, η Παναγία της καινούριας αναπλάσεως, δηλαδή της αναδημιουργίας του ανθρώπου. Και γνωρίζουμε, τόσο από την Αγία Γραφή, όσο κι από τα συγγράμματα των θεοφόρων πατέρων της Εκκλησίας, πως με το πταίσμα του Προπάτορος Αδάμ και της Προμήτορος Εύας, η φύση του ανθρώπου έχασε το πρωτόκτιστο κάλλος και απώλεσε τη δυνατότητα της κοινωνίας με το Θεό. Δεν ήταν πλέον ανοικτός ο δρόμος ώστε ο άνθρωπος να φθάσει από το κατ' εικόνα στο καθ' ομοίωσιν. Διαστράφηκαν οι δυνάμεις που έθεσε ο Θείος Δημιουργός μέσα στον άνθρωπο κι αυτό είχε ως αποτέλεσμα να χάσει τη Χάρη του Θεού, να ντυθεί τους δερμάτινους χιτώνες, να αποβάλλει την αφθαρσία και την αθανασία και τελικά να ενδυθεί τη φθορά και το θάνατο.

Βλέποντας, όμως, ο πανάγαθος Θεός το πλάσμα του να φθείρεται και να βρίσκεται κάτω από την κυριαρχία του θανάτου και της αμαρτίας, γίνεται άνθρωπος στα πανάχραντα σπλάχνα της Υπεραγίας Θεοτόκου. Δεν συγχωρεί απλώς τον άνθρωπο,

αλλά τον αναπλάθει ολόκληρο, τον ανακαινίζει, του δίνει και πάλι τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος, τον κάνει δυνατό απέναντι στην αμαρτία, καταργεί τον θάνατο και του χαρίζει ξανά την αιώνια ζωή. Μέσα στο εργαστήριο της Παρθένου Μαρίας ζυμώνεται αχωρίστως και αδιαιρέτως, ατρέπτως και αναλλοιώτως, η θεία και η ανθρώπινη φύση ώστε ο ενανθρωπήσας Υιός και Λόγος του Θεού, ο Ιησούς Χριστός, να αναπλάσει την φθαρείσα εικόνα του Αδάμ : «*Αδάμ τον φθαρέντα αναπλάττει ρείθροις Ιορδάνου*»**2**. Έτσι, ο νέος Αδάμ, ο Χριστός, χαρίζει αυτήν την νοητή ανάπλαση, απ' Αυτόν αρχίζει η νέα δημιουργία, καθώς και η ανακαίνιση ολοκλήρου του ανθρώπινου γένους αλλά και όλης της κτίσεως. Γι' αυτό και ψάλλουμε : «Νέαν έδειξε κτίσιν, εμφανίσας ο Κτίστης, ημίν τοις υπ' αυτού γενομένοις».

Β. Αρχηγός σε αυτό το θαύμα της επίγειας παρουσίας του Χριστού ήταν η Θεοτόκος. Αυτή «ήνωσε Θεόν σαρκί» κατά την έκφραση του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, έθρεψε τον τροφέα των αγγέλων και συνεχίζει να τρέφει και εμάς, τα παιδιά της, με την ουράνια τροφή, το Σώμα και το Αίμα του Χριστού. Αυτή ακόμη μας δείχνει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε προκειμένου να δούμε το πρόσωπο του Υιού της, όπως έλεγε χαρακτηριστικά ο Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης. Γιατί, μόνο αυτή μπορεί να κοιτάζει κατάματα τον Ήλιο της Δικαιοσύνης που είναι ο Ιησούς Χριστός. Γι' αυτό κι εμείς, τα παιδιά της, ομολογούμε μαζί με τον ιερό υμνογράφο ότι : «ουκ έχομεν παρρησίαν, διά τά πολλά ημών αμαρτήματα, σύ τόν εκ σού γεννηθέντα δυσώπησον, Θεοτόκε Παρθένε»**3**.

Ας μην διστάζουμε, λοιπόν, στη ζωή μας να χρησιμοποιούμε μαζί με το όνομα του Υιού και Θεού της και το δικό της όνομα, προκειμένου να φθάσουμε με ασφάλεια στη Βασιλεία των Ουρανών.

Ας απευθυνόμαστε καθημερινά σ' αυτήν, όπως μας παρέδωσαν οι Άγιοι της Εκκλησίας μας, είτε με την ακολουθία των Χαιρετισμών, είτε με τους Παρακλητικούς Κανόνες, είτε ακόμη με τον αρχαγγελικό χαιρετισμό, το Θεοτόκε Παρθένε, ώστε να νοιώθουμε την προστασία και την ευλογία της που θα μας δροσίζει πνευματικά και θα μας χαριτώνει.

«*Παναγία Θεοτόκε, τον χρόνον της ζωής μου, μη εγκαταλίπης με, ανθρωπίνη προστασία, μη καταπιστεύσης με, αλλ' αυτή αντιλαβού, καί ελέησόν με*».